

Σολωμό σήμερα

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΤΣΑΤΣΟΣ

Βλέπω σήμερα τὸν Σολωμὸ ὅπως τὸν ἔδλεπα ἀπὸ πάντα: ἕνα γιγάντιο ποιητικὸ ἀνάστημα, ἕνα μὲ τεράστιο πνευματικὸ φάσμα προικισμένο ποιητῇ, ποῦ συνδυάζει τὸ «ὄψος» μὲ μιὰ σπάνια μουσικὴ εὐαισθησία.

Τὸ λιτό καὶ τὸ καίριο τοῦ λόγου τοῦ ἐκφράζει ἕνα ἀνώτερο πνευματικὸ ἦθος. Ἡ μεγαλοφυΐα τοῦ Σολωμοῦ ὑπῆρξε μεγαλειότερη ἀπὸ τὴ δυνατότητα τῆς πραγματοποίησης. Γι' αὐτὸ τὰ ἀληθινὰ μεγάλα ἔργα τοῦ εἶναι ὅλα ἀποσπάσματα, φωτεινὲς ἐκλάμψεις ποῦ μποροῦμε κάποτε νὰ τοποθετήσουμε μέσα σ' ἕνα μεγαλόπνοο σχεδίασμα. Αὐτὴ στάθηκε ἡ ἀδυναμία τῆς δυνάμεώς του. Ἀλλὰ καὶ ἔτσι ὅπως εἶναι, μένει ἕνας μεγάλος ποιητής, ὅχι μόνο γιὰ τὴν Ἑλλάδα ἀλλὰ καὶ γιὰ ὅλη τὴν Εὐρώπῃ τοῦ δέκατου ἑνατοῦ αἰῶνα. Κρίμα ποῦ μόνο ὅσοι ξέρουν ἐλληνικὰ μποροῦν νὰ τὸν καταλάβουν. Ὁ Σολωμὸς ἀνήκει στὴν κατηγορίαν ἐκείνων τῶν μεγάλων λυρικῶν ποῦ δὲν μεταφράζονται.

* * *

ΠΟΤΕ ΑΛΛΟ) ΚΑΙ ΘΑ ΛΙΣΘΑΝΘΗΣ ΝΑ ΛΑΧΤΑΡΙΖΗ ΜΕΣΑ ΣΟΥ ΚΑΘΕ ΕΙΔΟΥΣ ΜΕΓΑΛΕΙΟ, ΚΑΙ ΘΕΛΑ ΕΙΣΑΙ ΕΥΤΥΧΗΣ». Ἀξιοσημείωτο ὅτι τὸ μέσα σὲ παρένθεση «ΟΤΙΔΗΠΟΤΕ ΑΛΛΟ» γράφτηκε μετὰ τὴς δύο κατακόρυφες τελείας. Δηλαδή, γιὰ τὸν ἑαυτὸ του, τοῦ ἀρκοῦσε ἡ πληρωσὴ τῆς ψυχῆς του μὲ τὴν Ἑλλάδα. Ἀλλὰ, σὰν σκέφτηκε πῶς ἀποτεινότανε σὲ πολλοὺς, προσθέτει τὸ «ΟΤΙΔΗΠΟΤΕ ΑΛΛΟ». Κι' ἔτσι μιὰς φανερώνεται, ἀκόμη μιὰ φορὰ, πόσο βαθειὰ ἔβλεπε ὁ ΣΟΛΩΜΟΣ μ' αὐτὴνα τὴν προσήλωσή του στὴς κατ' ἐξοχὴν ἀρετὲς τῆς Φυλῆς μας: τὴν μακροθυμίαν καὶ τὴν ἀποστροφή γιὰ κάθε δογματισμὸ καὶ γιὰ κάθε εἶδους μισαλλοδοξίαν.

ΟΔΥΣΣΕΑΣ ΕΛΥΤΗΣ

(...) Λυποῦμαι ποῦ δὲν μοῦ εἶναι δυνατόν νὰ ικανοποιήσω τὸ αἷτημά σας. Ἡ ὑπόθεσις Σολωμοῦ εἶναι πολὺ μεγάλη καὶ ἐρετὴ γιὰ μένα. Μικρὴν δλόκληρη ζωὴ περιμένω νὰ λίσθανθῶ ὥριμος γιὰ νὰ μιλήσω ὅπως τοῦ ἀξιῖζει. Καὶ ἡ στιγμή δὲν ἔφτασε. Ἴσως δὲν φτάσει ποτέ. Ὅπως δὲν ἔφτασε δὲν θὰ ἤθελα νὰ κάνω κάτι συμβατικόν.

Γ. ΘΕΜΕΛΗΣ

«Ὁ Σολωμὸς ζεῖ ἀνάμεσά μας. Κανεὶς δὲ δλέπει τὸ πρόσωπό του, μὰ τὸν ἀκοῦμε νὰ κοινώνει μαζί μας μὲ τὴ σημερινὴ καὶ γνώριμὴ ποιητικὴ ὁμιλίαν. Ἡ ἱστορία τούτῃ μοιάζει μὲ μῦθο. Μῦθος εἶναι ὁ ἀληθινὸς Ποιητής, γιατί μπορεί καὶ διασκελίζει τὸ χρόνο καὶ εἶναι πάντα παρίων ἀνάμεσα στοὺς ἀνθρώπους. Καὶ ὁ Σολω-